

Sote- ja maakuntaDigi –muutosohjelman strategisen ohjausryhmän kokous

Aika: 25.9.2017 klo 15:30–17:05

Paikka: VM, Mariankatu 9, kh Loppupeli

Paikalla:

Projektinjohtaja, alivaltiosihteeri Tuomas Pöysti, valtiovarainministeriö
Osastopäällikkö, ylijohdaja Anna-Maija Karjalainen, valtiovarainministeriö
Osastopäällikkö, ylijohdaja Kirsi Varhila, sosiaali- ja terveysministeriö
Hallitusneuvos Auli Valli-Lintu, valtiovarainministeriö
Osastopäällikkö, ylijohdaja Marja-Riitta Pihlman, työ- ja elinkeinoministeriö
Maakuntauudistuksen muutosjohtaja Pauli Harju, valtiovarainministeriö
Sote-muutosjohtaja Sinikka Salo, sosiaali- ja terveysministeriö
Muutosjohtaja Markus Sovala, Uusimaa, Maakuntien muutosjohtajien puheenjohtajisto
Johtaja Mikael Forss, Kansaneläkelaitos
Tietoyhteiskunta-asiain päällikkö Tommi Karttaavi, Suomen kuntaliitto
Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialajohtaja Juha Jolkkonen, Helsingin kaupunki
Johtaja Minna Saario, sosiaali- ja terveysministeriö
Projektipäällikkö Tomi Hytönen, valtiovarainministeriö / Maku-digi
Verkkoviestintäpäällikkö Virpi Kankaanpää, sosiaali- ja terveysministeriö
Kuntayhtymän johtaja Maire Ahopelto, Kainuu Maakuntien muutosjohtajien puheenjohtajisto (Skype)
Hallinto- ja kehitysjohtaja, ylijohdaja Helena Tarkka, valtiovarainministeriö
Tietohallintoneuvos Maritta Korhonen, sosiaali- ja terveysministeriö / Sote-digi (Skype)

Esittelijänä:

Erityisasiantuntija Tuija Kuusisto, valtiovarainministeriö

Sihteerit:

Erityisasiantuntija Sanna Vähänen, valtiovarainministeriö

Erityisasiantuntija Vesa Lipponen, valtiovarainministeriö

Poissa:

Pääjohtaja Olli-Pekka Heinonen, Opetushallitus



Asialista

1) Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi ohjausryhmän ylimääräisen kokouksen.

2) Edellisen kokouksen kokousmuistio hyväksyttiin

3) Jatkokäsittely: Strategisen ohjausryhmän, hanketoimiston johtoryhmän ja hanketoimiston roolit

Esittelijät: Tomi Hytönen, VM ja Minna Saario, STM

Puheenjohtaja muistutti, että kokouksen asiat ovat siirtyneet edellisestä kokouksesta tähän ylimääräiseen kokoukseen ja keskustelua jatketaan siitä mihin viimeksi jätiin.

Tomi Hytönen palautti mieliin sen mitä viime kokouksessa asiasta keskusteltiin ja päätettiin sekä kävi niiden pohjalta läpi liitteen 3 (strategisen ohjausryhmän toimintamalli) mukaiset toimintamalliin tehdyt täydennykset.

Puheenjohtaja jakoi keskusteluun myös juuri piirretty kuva rooleista. Kuvassa nostetaan esiin maakuntavalmistelun "B to B"-rooli jossa valtio ja maakunnan valmistelu muodostaa keskeisen asiakkuuspinnan.

Käytiin toimintamallista ja kuvan roolien pohjalta keskustelu jossa:

- Todettiin tuoreessa kuvassa kuntien roolin olevan ylikorostunut, kyseessä on pikemminkin toissijainen sidosryhmä. Kuntien näkyminen kuvassa pidettiin kuitenkin hyvin tärkeänä ja kuvasta luvattiin uusi versio.
- Puheenjohtaja totesi valtion palvelulupauksen vaativan vielä yhteisen pohdinnan.
- Toimintatavoista herätti keskustelua jako salassa pidettäväksi tai harkinnanvaraisen julkisuuden piirissä tässä vaiheessa luottamukselliseksi merkiyn välillä. Sovittiin, että valmisteluvaiheessa materiaalia saa jakaa tarpeen mukaan oman organisaation sisällä asiantuntijoille.
- Varattiin mahdollisuus myös käsittelylle, jossa keskustelu käydään vain strategisen ohjausryhmän jäsenten kesken (menettelystä ilmoitetaan näissä tapauksissa erikseen)
- Investointikomitearoolista keskusteltiin ja todettiin että ohjausryhmään tuodaan budjetti- ja kehysesitykset ennen niiden menoa eteenpäin. Ohjausryhmä ottaa kantaa esitysten kannatettavuuteen, ei siihen mistä ne tulee rahoittaa. Keskeistä on varmistaa että investoinnit eivät mene hukkaan. Käsittelyssä joudutaan ottamaan huomioon talousarvio- ja kehysaikataulut.

Päätökset:

Päätetään

- hyväksyä strategisen ohjausryhmän roolit ja toimintamalli esitetystä.
- täsmentää toimintamallia siten, että valmisteluvaiheen materiaalia voi jakaa organisaatiossa sisäisesti asiantuntijoille. Salassa pidettävää tai

luottamuksellinen vain ohjausryhmän jäsenen käyttöön päätettyä tai merkittyä materiaalia ei jaeta eteenpäin.

- ohjausryhmän toimiminen investointikomiteana hankkeiden kannattavuuden näkökulmasta ja se käsittelee digimuutokseen liittyvät budjetti- ja kehysesitykset ennen niiden eteenpäin menoa.

4) Toimijoiden roolit

Esittelijät: Tuija Kuusisto VM

Tuija Kuusisto esitteli yhtenäispolitiikan työsuunnitelman. Materiaaliin oli lisätty yksi dia johon oli koottu 25.9. aamulla olleen hanketoimiston johtoryhmän kommentit.

Yhtenäispolitiikka pohjautuu 28.6. valtioneuvoston periaatepäätökseen ja sen määrittämien roolien täsmentämiseen. Huomioitavat tekijät on kuvattu työsuunnitelman kuvaan.

Periaatepäätöksessä on jäänyt tarkemmin määrittämättä esim. SoteDigi yhtiön ja Vimana Oy:n sekä eräiden muiden toimijoiden rooleja. Puheenjohtaja täydensi, että periaatepäätöksen taustalla oli ollut pidempi versio josta oli tehty karsintaa.

Työssä hyödynnetään ulkopuolista konsulttia joka on parhaillaan kilpailutuksen alla. Ydinryhmän muodostaa Tuija Kuusisto, Tomi Hytönen ja Minna Saario.

Käytiin läpi hanketoimiston johtoryhmän työsuunnitelmasta antamat kommentit (liite 4).

Käytiin työsuunnitelman pohjalta keskustelu jossa tuotiin esille:

- Että pitää fokusoida toimijoiden roolien määrittäminen reformin kannalta keskeisimpiin, erityisesti kansallisen tason työnjakoihin.
- Jos halutaan vahvasti ohjata ei voida ohjata kaikkea vaan pitää valita kohteet joita ohjataan.
- Poliittikkaa ei saa rakentaa ylhäältäpäin vaan pitää kuulla myös maakuntia.
- Keskeistä on myös tunnistaa että hienon tulevan rakentamisen lisäksi on olemassa myös nopealla aikataululla käynnistettäviä määrittelyjä jotka tarvitaan heti. Esim. valinnanvapauteen liittyen käynnistetään pikatoimeksiannot Pöystin vetämä ad hoc ryhmä joka tarkentaa Kelan, THL/Operin ja STM:n roolit, jotta 30 miljoonan investointi vv-kokonaisuuteen voi tuottaa sille asetetut tulokset.
- Pitkän ja lyhyen tähtäimen ulottuvuuksien erottelun lisäksi voisi olla myös hedelmällistä erottaa ylemmän tason periaatteet ja tarkemman tason roolimääritykset. Esim. 2 vuoden asiat/nopeat muutokset ja pysyvään muutokseen tähtäävät asiat.
- Vimana Oy:n ja SoteDigin suhde pitää kirjoittaa vielä tarkemmin. SoteDigi on kehitysyritys ja Vimana palvelukeskus. SoteDigi kehittää uutta ja valmiit tuotteet siirtyvät Vimanalle jaeltavaksi ja tuotantoon, yhteyden on tämän takia oltava tiivis.
- Todettiin tarvittavan ja vaadittavan laajemmin konserniajattelua. ohjauksenmuutos.fi tulisi varmistaa, että yhtiöt toimivat konsernina. Konsernijohtamisen aikaansaaminen tärkeä.

- Palvelukeskushtiöiden hallituksella on tärkeä rooli, mutta strateginen ohjaus pitää tulla omistajilta ja ensi vaiheessa valtiolta. Pitää kirjoittaa tarkasti mitkä nämä roolit ovat.
- Todettiin ettei vain huomioida nykylainsäädäntöä ja normeja vaan tehdään myös tarvittavat ehdotukset muutostarpeista.
- Kustannusten hallinnan näkökulma tulisi olla esillä, myös palvelukeksusten rooleissa.
- Osuuskauppa -toimintamalli voi tarjota esimerkkejä ohjauksesta ja samaan tavoitteeseen pääsemisen mallista.
- Hanketoimiston johtoryhmän kommentteja pidettiin sellaisina, että ne kannattaa huomioida valmistelussa.

Keskustelu suuntautui yhtenäispolitiikan sisältöön, prosessiin ei tullut varsinaisia täydennyksiä. Hanketoimiston johtoryhmässä oli nostettu esiin mahdollisuus vaikuttaa politiikan sisältöön ja pelko siitä, että politiikka annettaisiin suoraan ylhäältäpäin. Tämä todettiin puheenjohtajan toimesta aiheettomaksi. Työ valmistellaan laajasti osallistaen ja iteratiivisesti ja muotoillaan periaatepäätökseksi helmikuussa 2018. Ohjausryhmä käsittelee yhtenäispolitiikkatyön etenemistä säännöllisesti.

Päätökset:

Päätetään

- hyväksyä työsuunnitelma. Työn etenemisen tilannetieto tuodaan ohjausryhmän 2.11. kokoukseen.
- että kirkastetaan edelleen palvelukeskusyhtiöiden työnjakoa.
- pitää jatkossa yhtenäispolitiikan valmistelu tiiviisti ohjausryhmän asialistalla.

Todettiin tiedoksi valinnanvapauden roolien ad hoc ryhmän työn käynnistyminen: pj. Tuomas Pöysti ja tavoitteena on luoda kahdessa viikossa roolien tarkennus THL/Oper, Kela ja STM.

- 5) SoteDigi-kehitysytön liiketoimintasuunnitelma (keskeneräinen valmistelumateriaali – tässä vaiheessa luottamuksellinen)

Edellisessä asiakohdassa todettiin, että liiketoimintasuunnitelma on oikeastaan yhtiön hallituksen asiaa ja strategisen ohjausryhmän tulisi kiinnittää huomionsa nimenomaan yhtenäispolitiikkaan.

Esittelijä: Tuija Kuusisto

Tuija Kuusisto avasi liiketoimintasuunnitelman pääkohdat, jota ei ole muutettu elokuun lopun versiosta. Esittelydioissa (liite 5, liiketoimintasuunnitelman pp-esitys) oli mukana myös viimeisintä keskustelua.

Keskustellussa nostettiin esiin mm.

- Liiketoimintasuunnitelma ei tule koskaan oikeastaan valmiiksi vaan elää ja kehittyy.
- Yhtiöllä on oltava tiukka fokus, kaikkea ei sais ottaa mukaan yhtiön.

- Ohjauskuviosta saa käsityksen että yhtiötä ohjaa sekä valtioneuvosto että ministeriöt tätä asetelmaa on vältettävä viimeiseen asti
- Omistajuuden osalta on syytä miettiä mihin omistajapohjalla pyritään. Ministeriöohjauksen viestien tulee tulla yhdestä putkesta (ei erillinen VN-tason omistajaohjauksen ja substanssiohjauksen viestintäputki).
- Tommi Karttaavi toi esille kokouspäivänä toimitetun Kuntaliiton valmisteleman liiketoimintasuunnitelman huomiopaperin ja kävi läpi siinä olevat kuusi kohtaa. Huomiopaperi luvattiin laittaa jakoon kaikille jäsenille.
- Uutena kysymyksenä nostettiin esiin kysymys siitä tuotetaanko palveluita järjestäjälle vai tuottajalle. Tähän kysymykseen todettiin, että sekä järjestäjälle, että tuottajalle voi olla järkevä tuottaa palveluja. Palvelut voidaan tuottaa myös ilmaiseksi. Järjestäjä ostaisi niitä kuitenkin valtion rahalla ja toisaalta on yhdenmukaisuuden takaamiseksi joissain tapauksissa perusteltua, että palvelu tarjotaan ilmaiseksi kaikille, siis myös yksityisille toimijoille.
- SoteDigin ja Vimanan työnjaon määrittely nousi esille. Lisäksi suhde (erit. in house) Kelaan. Liiketoimintasuunnitelman mukainen investointisuhde vrt. Kelaan ja resurssitarpeet puhuttivat.
- In house suhde vv-toimijoihin nousi esille. Vv—toimijoiden osalta maakuntalakiehdotuksessa on säännös jonka kautta palveluiden tarjonta juridisesti mahdollista. Palveluiden maksuttomuudella ja maksullisuudella on merkitystä näissä tilanteissa.
- Tarkennettiin sote järjestämislakiin tulevien mahdollisten muutosten tekotapaa. Ne toteutetaan vastinemenettelyllä.
- ODA:n ja Virtuaalisairaahan kohdalla ongelmaksi on koettu pitkäjänteisen rahoituksen puuttuminen.
- UNA-hankkeen yhtiöittämisestä keskusteltiin. Tuotiin esille, että kaikki SHP:t eivät ole tulossa mukaan. Yhtiömuodossa omistajapohjan olisi ongelma maakunnalle siirrossa, jos omistajiksi eivät lähde kaikki sairaanhoitopiirit. Huomiota kiinnitettiin siihen, että hankkeen kannattavuuslaskelmien perusteella hankkeen hyöty on huomattavan negatiivinen, onko hankkeella rahoitus. Lopputulemana todettiin että yhtiöittämisessä ei pitäisi kiirehtiä ja UNA-hankkeen tulisi ottaa pari kuukautta lisää mietintäaikaa.
- Käyty keskustelu liittyi monin paikoin yhtenäispolitiikkaan ja huomioidaan sen muodostamisessa.

Päätökset:

Päätetään

- pitää SoteDigin liiketoimintasuunnitelmaa nyt oikeantasoisena, jolla voidaan lähteä liikkeelle. Toimii välivaiheen suunnitelmana ja sitä tarkennetaan valmistelun edistyessä.
- ottaa liiketoimintasuunnitelman seuraava versio käsiteltäväksi keväällä 2018. Siihen tuodaan mietintää omistusohjasta ja yhtiön suhde muihin toimijoihin.

6) Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 17.05.

alueuudistus.fi

Puheenjohtaja

Projektinjohtaja Tuomas Pöysti

Jakelu

Ohjausryhmän jäsenet, pysyvät asiantuntijat ja sihteeristö

LIITTEET:

Liite kohta 2. Kokousmuistioluonnos 6.9.2017

Liite kohta 3. Strategisen ohjausryhmän toimintamalli

Liite kohta 3. Sote- ja maakuntauudistuksen digimuutoksen ja toimeenpanon strategisen ohjausryhmän asettamispäätös

Liite kohta 4. Yhtenäispolitiikka työsuunnitelma

Liite kohta 5. SoteDigi-yhtiö output

Liite kohta 5. SoteDigi-yhtiö hyötylaskelmat

Liite kohta 5. SoteDigi-yhtiö liiketoimintasuunnitelma, pp-esitys

Liite kohta 5. SoteDigi-yhtiö liiketoimintasuunnitelma 0.95

Liite kohta 6. Ohjausryhmän täydentämä syksyn 2017 työsuunnitelma

